

(ACCETTO 2009 b, popisa 92 in 93). Vrsta *Carex randalpina* raste tod v precej drugačnem okolju, kot je bilo to znano doslej (BALÁTOVÁ-TULÁČKOVÁ & al. 1993: 102-103, MARTINČIČ 2007 b in drugi).

Na drugih, zgoraj omenjenih krajih se pojavlja posamiči ali manjših skupinah ob bregu Iške; v teh primerih gre povsod za fertilne osebke. V največji skupini ob Mali Iški se pojavlja tako obilno, da sem pri popisu te površine, zraven našel le še vrsto *Eupatorium cannabinum* (1). Gre za enovrstno, floristično skrajno obubožano združbo *Caricetum randalpinae* s. lat., ki jo le težko primerjamo z drugimi popisanimi fitocenozami (ibid.).

Literatura

- ACCETTO, M., 2009 a: Jelovo bukovje na rastiščih logov ob Iški. Hladnikia (Ljubljana) 23: 61-75.
- ACCETTO, M., 2009 b: Nova nahajališča in združbene razmere navadne močvirnice (*Epipactis palustris* Crantz) v zgornjem porečju Iške ter bližnji okolici. Folia biologica et geologica (Ljubljana) 50, 1 (v tisku).
- BALÁTOVÁ-TULÁČKOVÁ, E., L. MUCINA, T. ELLMAUER & S. WALLNÖFER, 1993: *Phragmiti-Magnocaricetea*. In: GRABHERR, G. & L. MUCINA (eds.), 1993: Die Pflanzengesellschaften Österreichs 2. Natürliche waldfreie Vegetation, Gustav Fischer Verlag, pp. 79-138.
- MARTINČIČ 2007 a: *Cyperaceae*. In: MARTINČIČ (ed.), T. WRABER, N. JOGAN, V. RAVNIK, A. PODOBNIK, B. TURK, B. VREŠ, V. RAVNIK, B. FRAJMAN, S. STRGULC-KRAJSEK, B. TRČAK, T. BAČIČ, M. A. FISCHER, K. ELLER, & SURINA, B. 2007: Mala flora Slovenije. Tehniška založba Slovenije, četrta, dopolnjene in spremenjena izdaja, Ljubljana, 967 pp.
- MARTINČIČ, A., 2007 b: Notulae ad floram Sloveniae 80. *Carex randalpina* B. Walln.: Prvo nahajališče v dinarskem fitogeografskem območju. Hladnikia (Ljubljana) 20: 28-31.

MARKO ACCETTO

Anemone trifolia L.

Novi nahajališči in po 151 letih potrjeno uspevanje v severovzhodnem delu osrednjega dinarskega fitogeografskega območja.

New localities and after 151 years confirmation of occurrence in the north-eastern part of the central Dinaric phytogeographical region.

- 0053/3** Slovenija, Dolenjska, Iški vintgar, desni breg, na ravnici dolvodno od nove brvi čez Iško, 359 m n. m. Det. M. Accetto, 5. 5. 2009 (po 151 letih potrjeno uspevanje);
- 0152/2** Notranjska, gornje porečje Iške, ob Kogovem potoku (pritoku Črnega potoka), levi breg, ob gozdni vlaki in deloma pobočju nad njo, 535 m n. m. Leg. & det. M. Accetto, 2. 5. 2009 (LJU); Dolenjska, Iški vintgar, pri Vrbici, desni breg, manjša ravnica ob strugi Iške, 422 m n. m. Leg. & det. M. Accetto, 14. 5. 2009 (delovni herbarij ZRC SAZU, po 151 letih potrjeno uspevanje);

0153/1 Dolenjska, Golo, južno obrobje golskih senožeti nad Staro Žago, ob gozdni cesti Golo-Krvava peč, blizu prvega odcepa nove gozdne ceste, ki pelje po severovzhodnem vzhodju Mokreca, 720 m. n. m. Det. D. Robič, 26. 5. 1988;

ERENDORFER (1973: 19) ugotavlja, da areal vrste *Anemone trifolia* zajema Avstrijo in Lichtenstein, severno Italijo do reke Po, severozahodno Jugoslavijo (celotno Slovenijo, Hrvaško na jugu do 45° N in na vzhodu do 19°10' E in zahodno polovico Madžarske do reke Donave. Po istem viru manjka trilistna vetrnica v flori Nemčije, Švice in nekdanje Čehoslovaške. Potrditev zadnje ugotovitve lahko najdemo v virih LAUBER & WAGNER (1998), OBERDORFER (1979) in ELLENBERG (1982). Zanimiva pa je morda Landoltova uvrstitev trilistne vetrnice (*Anemone trifolia* L.) v seznam rastlinskih vrst - nakazovalk ekoloških razmer v švicarski flori (LANDOLT 1977: 113, 174, pod zaporedno številko taksona 1138). V monografiji o vegetaciji jugovzhodne Evrope (HORVAT & al. 1974: 70, 417) najdemo podatek, da dosežejo ilirske vrste, med katere naj bi spadala tudi trilistna vetrnica, glavno raširjenost v severozahodnem delu nekdanje rimske province Ilirije, ki je vključevala tudi severozahodno Hrvaško in jo zato uvrščajo med značilnice ilirskih bukovij. Karto o razširjenosti vrste v Evropi pa so objavili MEUSEL & al. (1965), v nekdanji Jugoslaviji pa ŽAGAR (1979: 1387).

Vrsta *Anemone trifolia*, ki jo uvrščajo med mediteransko-montanske (POLDINI 1991: 143), nekateri alpsko-skandinavske vrste (AESCHIMANN 2004: 140), povečini pa med jugovzhodno-alpsko-ilirske vrste, je v Sloveniji razširjena predvsem v njenem severozahodnem in severnem delu Slovenije, to je v njeni severni polovici; le ob Savi in Dravi se kot naplavljenka pojavlja še proti jugovzhodu oz. vzhodu (JOGAN & al. 2001). V jugozahodnem delu dinarskega fitogeografskega območja je za zdaj poznano le nahajališče v kvadrantu srednjeevropskega kartiranja flore 0251/4 (PIŠKERNIK 1991). Navedba o njeni razširjenosti z oznako SLO (PODOBNIK 2007: 133) sicer drži, glede na njeno pogostost v Sloveniji, pa bi zahtevala nekaj dodatnih pojasnil. Po nadmorski višini se pojavlja v razmeroma širokem razponu, od subalpinskega do nižinskega sveta. Fitosociološko pa jo dokaj enotno uvrščajo v zvezo *Aremonio-Fagion* (MARINČEK & al. 1993, AESCHIMANN 2004 in drugi) ter po njej označujejo tudi številne geografske variante bukovih gozdov. Prof. G. Tomažič (TOMAŽIČ 1970) je uvrščal trilistno vetrnico med značilnice reda *Fagetalia*, še zlasti v njegovem alpigenem delu.

Prvo, po času najdbe opaženo nahajališče, je pred več kot dvajsetimi leti nepričakovano našel prvi avtor, vendar najdišča ni objavil. Trilistna vetrnica je cvetela, njena abundanca ni bila velika, na pogled so njeni osebki normalno uspevali med prevladujočimi fagetalnimi rastlinami presvetljenega gozdnega obrobja opuščenih in zaraščajočih senožeti.

Pogovor s prvim avtorjem v času terenskih vaj študentov gozdarstva na območju najdišča, je vzpodbudil drugega, da je pri preučevanju flore in vegetacije v porečju Iške v letih 2004 do 2009, namenil posebno pozornost tudi morebitni navzočnosti te, tod le iz starejšega vira poznane zlatičevke (DESCHMANN 1858: 100). To nahajališče doslej, z izjemo v delu ZUPANČIČ & ŽAGAR (1995), niso omenjali (STRGAR 1966, ŽAGAR 1979, JOGAN & al. 2001).

Čeprav je drugi avtor iste kraje v soteski Iške in Iškega vintgarja obiskal večkrat, v različnem letnem času, jo dolgo časa ni opazil. Vrsta raste namreč skupaj s podlesno vetrnico. Dokler je ta v polnem cvetenju, trilistno vetrnico v zeliščni plasti le težko opazimo. Ko cvetenje podlesne vetrnice pojenja, pa postane trilistna vetrnica, zahvaljujoč poznejšemu cvetenju, dobro vidna. V takem času jo je najprej opazil v zgornjem porečju Iške, ob gozdni vlaki na levem bregu Kogovega potoka (pritoku Črnega potoka), zatem pa še na pobočju

nad vlako v bukovem gozdu. Rasla je v manjših skupinicah v zeliščni plasti z dominantno podlesno vetrnico. To je bil zdaj pravi čas, da bi jo lahko opazili tudi drugod.

Naslednje nahajališče trilistne vetrnice je drugi avtor opazil v Iškem vintgarju, na njegovem desnem bregu dolvodno od Vrbiče, na ozki ravnici ob evropski peš poti. Pojavljala se je manj obilno, sicer pa podobno kot na prej omenjenem nahajališču v bukovju (*Hacquetio-Fagetum* var. geogr. *Geranium nodosum*).

Drugo nahajališče v Iškem vintgarju, to je dolvodno od nove brvi čez Iško (blizu gostišča), prav tako na desnem bregu, je isti avtor opazil tri dni kasneje. Tu pa je rasla na rastišču, zaradi delovanja človeka, komaj prepoznavnega gozda gradna in belega gabra (*Quercus-Carpinetum* s. lat.).

Nahajališči iz Iškega vintgarja sta torej le potrditvi in natančnejši lokaciji 151 let stare navedbe DESCHMANNA (1858).

Takoj za tem je drugi avtor obiskal še druge ravnice ob Iški in Zali, vendar je ni več opazil.

Kljub temu avtorja menita, da to niso zadnja nahajališča v porečju Iške, oziroma jugovzhodnem delu dinarskega fitogeografskega območja.

Kot pri drugih alpskih rastlinah, ki v soteski Iške uspevajo daleč proč od alpskega sveta, lahko tudi pri vrsti *Anemone trifolia* pomislimo na njeno reliktnost.

Literatura:

- AESCHIMANN, D., K. LAUBER, D. M. MOSER, & J. P. THEURILLAT, 2004: Flora Alpina 1, *Ranunculaceae*, 140. Haupt Verlag, Bern, Stuttgart, Wien.
- DESCHMANN, C., 1858: Über die Vegetations-Verhältnisse des Iška-Grabens. 2. Jahresheft d. Krainisch. Land.-Mus., pp. 96-100.
- EHRENDORFER, F. (ed.), 1973: Liste der Gefäßpflanzen Mitteleuropas. Gustav Fischer Verlag, Stuttgart, 318 pp.
- ELLENBERG, H., 1982: Vegetation Mitteleuropas mit den Alpen. Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart, 989 pp.
- HORVAT, I., V. GLAVAČ & H. ELLENBERG, 1974: Vegetation Südosteuropas. Gustav Fischer Verlag, Stuttgart, 768 pp.
- JOGAN, N. (ed.), T. BAČIČ, B. FRAJMAN, I. LESKOVAR, D. NAGLIČ, A. PODOBNIK, B. ROZMAN, S. STRGULC-KRAJŠEK & B. TRČAK, 2001: Gradivo za Atlas flore Slovenije. Center za kartografijo flore in faune, Miklavž na Dravskem polju, 443 pp.
- LANDOLT, E., 1977: Ökologische Zeigerwerte zur Schweizer Flora. Veröffentlichungen des Geobotanischen Institutes der ETH, Stiftung Rübel, Zürich, 64. Heft, 207 pp.
- LAUBER, K. & G. WAGNER, 1998: Flora Helvetica. Verlag Paul Haupt, Bern, Stuttgart, Wien, 1614 pp.
- MARINČEK, L., L. MUCINA, M. ZUPANČIČ, L. POLDINI, I. DAKSKOBLER & M. ACCETTO, 1993: Nomenklatorische Revision der illyrischen Buchenwälder (Verband *Aremonio-Fagion*). Studia Geobotanica (Trieste) 12 (1992): 121-135.
- MEUSEL, H., JÄGER, E. & E. WEINERT, 1965: Vergleichende Chorologie der Centraeuropäischen Flora. Gustav-Fischer, 418 pp, Jena.
- PISKERNIK, M., 1991: Gozdna, travniška in plevelna vegetacija Primorske. Strokovna in znanstvena dela. Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo, Ljubljana. 61 pp.

- OBERDORFER, E. 1982: Pflanzensoziologische Exkursionsflora. Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart, 997 pp.
- PODOBNIK, A., 2007: *Ranunculaceae* – zlatičevke. In: MARTINČIČ & al. 2007: Mala flora Slovenije. Tehniška založba Slovenije, četrta, dopolnjena in spremenjena izdaja, Ljubljana, 967 pp.
- POLDINI, L., 1991: Atlante corologico delle piante vascolari nel Friuli-Venezia Giulia. Inventario floristico regionale Udine, Regione Autonoma Friuli-Venezia Giulia & Università di Trieste. 898 pp.
- STRGAR, V., 1966: Prispevek k poznavanju rastlinstva v soteski Iške. Varstvo narave (Ljubljana) 5: 81-95.
- TOMAŽIČ, G., 1970, in litt.; ustna sporočila pri terenskem pouku in na vajah iz fitocenologije.
- ZUPANČIČ, M. & ŽAGAR V. 1995: New views about the phytogeographic division of Slovenia. Razprave IV razreda SAZU (Ljubljana) 56, 1: 3-30, I.
- ŽAGAR, V., 1979: *Anemone trifolia* L. v Jugoslaviji. Drugi kongres ekologa Jugoslavije, Zadar – Plitvice, 1 – 7. 10. 1979, JAZU (Zagreb) 2: 1385-1389, Mladost.

DUŠAN ROBIČ & MARKO ACCETTO

***Viola sororia* Willd. = *V. cucullata* auct., non Aiton = *Viola obliqua* Hill**

Nova nahajališča adventivne vrste v alpskem, predalpskem, dinarskem in submediteranskem fitogeografskem območju Slovenije
New records of adventitious species in the Alpine, Pre-Alpine, Dinaric and Sub-Mediterranean phytogeographic region of Slovenia

9647/3 (UTM 33TUM83) Slovenija: Julijske Alpe, Bovec, Kaninska vas in okoli 100 m pod cesto proti Plužni, 470 do 480 m n. m., ruderalna rastišča pri počitniškem naselju, košeno obpotje, poseke ipd. Det. A. Trnkoczy, 16. 4. 2007, avtorjevi fotografski posnetki dostopni na »http://calphotos.berkeley.edu/cgi/img_query?query_src=photos_index&enlarge=0000+0000+0607+0981«; leg. & det. 24. 4. 2009, delovni herbarij ZRC SAZU.

9847/4 (UTM 33TUM90) Slovenija: srednja Soška dolina, pod Bodrežem, levi breg Soče vzvodno nasproti Ajbe, 100 m n. m., rečna terasa, na stiku travnika in obrečne meje. Leg. & det. I. Dakskobler, 4. 4. 2009, delovni herbarij ZRC SAZU.

9848/1 (UTM 33TVM01) Slovenija, Julijske Alpe, Tolmin, logi na levem bregu Soče med Nemško kostnico in tolminskim pokopališčem, okoli 160 m n. m., belo vrbovje (*Salicetum albae*). Leg. & det. I. Dakskobler, 15.4. 2008, delovni herbarij ZRC SAZU.

9848/4 (UTM 33TVM00) Slovenija, dolina Idrijce, Slap ob Idrijci, levi breg Idrijce med Obrekarjem in Bukovico, 175 m n. m., log (*Alnetum incanae* s. lat.). Leg. & det. I. Dakskobler, 23. 4. 2002; tudi prodišča in vrbovje pri Temnikarju, okoli 180 m n. m. Leg. & det. I. Dakskobler, 18. 9. 2008, delovni herbarij ZRC SAZU.